

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Torbjörn Sahl
Kulturgeograf
010-224 51 85

torbjorn.sahl@lansstyrelsen.se

GRANSKNINGS-
YTTRANDE
2015-03-18

Diarienummer
401-1549-2015

Sida
1(4)

Lidköpings kommun
Samhällsbyggnadsnämnden
samhallsbyggnad@lidkoping.se

Tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), Lidköpings kommun, Västra Götalands län

Granskningshandlingar daterade 2014-11-25

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför fogas till planen då den antagits. Av Länsstyrelsens granskningsyttrande ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära (LIS) lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen har 2014-10-28 avgett ett samrådsyttrande över tillägg till översiktsplanen. Översiktsplanen har därefter bearbetats, kompletterats och förtydligats. Många samrådssynpunkter har därmed tillgodosetts. Länsstyrelsen inriktar sitt granskningsyttrande i huvudsak på de frågor, som ska tas upp enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen.

Samlad bedömning

Allmänt vill Länsstyrelsen framhålla att tillägg till översiktsplanen gällande LIS på ett rimligt sätt uppfyller plan- och bygglagens krav på innehåll. Redovisningen är överskådligt redovisad i text och illustrationer. Översiktsplanen föreslår att landsbygdsutveckling inom strandskydd ska vara möjligt vid 22 olika områden i kommunen. De flesta av de föreslagna områdena bedömer Länsstyrelsen är lämpliga att peka ut för LIS. Utifrån nu kända förutsättningar bedömer Länsstyrelsen område 06 *Ekebo, väster om Spiken* som olämpligt för LIS, då platsen ligger inom riksintresse för naturvård och

inom riksintressen för naturvård ska stor restriktivitet generellt gälla för nya etableringar inom strandskydd. Övriga 21 områden bedömer Länsstyrelsen kan vara lämpliga LIS-områden, men hänsyn och anpassningar till särskilt viktiga natur- och kulturvärden är viktigt i den efterföljande planeringen. Likaså är det viktigt att kommunen håller sig till den inriktning som föreslagits för respektive område.¹

Landsbygdsutveckling i strandnära läge och riksintressen

Länsstyrelsen bedömer, utifrån nu kända förutsättningar, att de flesta av de områden som föreslagits för landsbygdsutveckling i strandnära läge är möjliga att utveckla på det vis som kommunen föreslår. Samtidigt godtar Länsstyrelsen inte område 06, *Ekebo, väster om Spiken*, trots kommunens motivering.

Den huvudsakliga invändningen mot område 06, *Ekebo, väster om Spiken* är att området ligger inom riksintresseområde för naturvård. Inom riksintressen ska stor restriktivitet generellt gälla för nya etableringar inom strandskydd. Vid avsteg ska det finnas väldigt goda skäl. Länsstyrelsen anser att det inte gör det här då det tänkta bostadsområdet inte är samlat med befintlig bebyggelse i Spiken. Det blir en ny etablering avskilt från befintlig bebyggelse. Den nya etableringen riskerar att stänga den fria passagen inom strandskyddet om man tänker sig att man rör sig i syd-nordlig riktning i skogspartiet, där det finns en hel del stigar och ett rörligt friluftsliv idag. Med ny bebyggelse skulle detta stråk hindras och inte längre upplevas som en sammanhängande fri zon att röra sig i för att nå strandområdena längre norrut. Det har heller inte uteslutits att det saknas alternativa lösningar för att etablera nya bostäder i Spiken, utanför strandskydd.

I samrådsyttrandet, 2014-10-28, hade Länsstyrelsen också betydande invändningar mot område 01 *Ekebo, söder om Naven*. Ett område som också ligger inom riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen godtar nu detta område, med motiveringen att kommunen tydligare redovisat motivering för avsteg mot riktlinjen att inte planera bostäder inom riksintresse för naturvård sammantaget med nya förutsättningar när det gäller strandskyddsgränsen.² Den tillkommande bebyggelsen är i huvudsak redan bakom befintlig bebyggelse från stranden sett, det finns inga särskilda naturvärden i området samt att den tillkommande bebyggelsen är samlad med befintlig bebyggelse.

För alla områden är det viktigt att se till helheten av natur- och kulturmiljön. Flera LIS-områden föreslås i områden för riksintresse kulturmiljö och i fornlämningsrika miljöer, vilket kräver anpassning och hänsyn i efterföljande planering. Om kommunen vill göra åtgärder i dessa områden, till exempel för lyfta fram miljöerna i ett turism- och friluftslivsperspektiv, behöver detta ske utan att fornlämningarna skadas. Det är därför viktigt att inriktningen för respektive område är tydlig. När det kommer till den enskilda

¹ Friluftsliv, turism- och friluftsliv och så vidare.

² Efter översyn av utvidgat strandskydd är inte den söder om liggande våtmarken en del av Väneren längre och har således i sig inte strandskydd.

dispensprövningen eller detaljplanprövningen kan sådant som inte ligger i linje med inriktningen bli svårt att genomföra. Inriktningen/syftet med LIS-området får alltså inte kunna misstolkas i senare prövningsskeden. Vad gäller flera områden kommer arkeologiska utredningar att krävas. Det gäller både på land och i vatten.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att ett genomförande av planen i sig inte kommer att medföra att gällande miljökvalitetsnormer för luft eller vatten överträds.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som även berör andra kommuner kan samordnas på lämpligt sätt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion

Planen bedöms utifrån nu kända förutsättningar inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa eller säkerhet, att de i ett senare planeringsstadium ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kapitlet PBL. Utförda inventeringar är dock av översiktlig karaktär. Se också Statens Geotekniska Institutets (SGI) yttrande, daterat 2015-03-03.

Allmänt

Naturvårdsområde

Länsstyrelsen bedömer att kommunen tillräckligt beskrivet den samlade påverkan på stranden samt gjort en godtagbar redovisning av hur kommunen har tagit hänsyn till restriktivet av utpekande av LIS vid Vänern. Det saknas dock fortfarande en redovisning i text och på kartunderlag att det finns ett befintligt naturvårdsområde (NVO), alltså inte bara ett planerat naturreservat. Det behöver in i texten³ samt anges i LIS-områdena 01 (gränssar till NVO), 02 (gränssar till NVO), 03 (inom NVO), 04 (delvis inom NVO), 20 (inom NVO), 21 (gränssar till planerat naturreservat).

Vattenmiljöer i Flian

Kommunen bör ta höjd för behov nya fiskvägar, så kallade omlöp, förbi dammarna som en del i fiskevården i Flian. Utrivning av en eller flera dammar kan heller inte uteslutas på sikt. Det är viktigt att byggnader eller andra anläggningar inte uppförs så nära Flian att det försvårar en framtida anläggning av fiskvägar och andra restaureringsåtgärder.⁴

Beredning, deltagande

Yttranden över planen har till Länsstyrelsen inkommit från Försvarmakten, Statens Geotekniska Institut, Svenska Kraftnät, Trafikverket och Vattenfall

³ Sida 15.

⁴ På sida 46, område 13 *Flian*, anges att det finns ett planerat naturreservat vid Rosendal. Troligen avses Bronäs. Texten kan justeras till "Vid Bronäs strömmar (uppströms och nedströms dammen vid Bronäs raserade vattenkraftverk) planeras ett naturreservat."

Elddistribution AB. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.⁵

Detta granskningsyttrande har beslutats av Helena Carling, enhetschef Samhällsbyggnadsenheten, efter föredragning av kulturgeograf Torbjörn Sahl. I den slutliga handläggningen har även Carin Nero, enheten för skydd och säkerhet, Åsa Algotsson, kulturmiljöenheten, Kristina Höök Patriksson, naturavdelningen, Evelina Augustsson, vattenavdelningen samt funktionschef Karin Slättberg, samhällsbyggnadsenheten deltagit.

Granskningsyttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap PBL i ett senare planeringskede.

Helena Carling

Torbjörn Sahl

Yttranden för kännedom från:

Försvarmakten daterat 2015-01-19, Statens Geotekniska Institut daterat 2015-03-03, Svenska Kraftnät daterat 2015-02-24 och Trafikverket daterat 2015-03-06.

Kopia till:

Försvarmakten, Jakob Gille
SGI, HannaSofie Pedersen
Svenska Kraftnät, Daniela Häggqvist
Trafikverket, Anton Udd
Vattenfall Eldistribution, Ulla Svensson

Länsstyrelsen/

Enheten för skydd och säkerhet, Carin Nero
Miljöskyddsavdelningen, Carina Nyhammer
Kulturmiljöenheten, Åsa Algotsson
Naturavdelningen, Kristina Höök Patriksson
Vattenavdelningen, Evelina Augustsson

⁵ Vattenfall Eldistribution har bara meddelat att man inte har någon erinran, så kopia på det meddelandet bifogas ej.